

I. Čatić*

Fancevljev prilaz 9
10 010 Zagreb

Tko ima pravo dijeliti Hrvatsku?

Škola za život je stvarnost. Od jeseni neki učenici bit će “počašćeni” što će ih “učiti za život”. Što su generacije do sada učile? Za suprotnu riječ od “život”? Hoće li tek sada osvijestiti potrebu cjeloživotnog učenja? A kako su šezdesetih godina najbolji kadrovi najrazličitijih zvanja uveli u Hrvatsku računalstvo? Dopusnite osobni primjer. Potpisnik nije tijekom cjelokupnog školovanja ništa učio o tome kako se prave plastični i gumeni dijelovi, a s “Kemijom u industriji” surađuje na tom području od 1962.

Stotine uglednika jasno se izjasnilo protiv predložene kurikulne reforme. Osobno sam ukazao na nesuvislost tako zamišljene reforme u članku: *Konačno je jasno definirana strategija razvoja Hrvatske* (Hrvatski fokus, 23. studenoga 2012.). Tada je idejni nositelj reforme bio prof. dr. sc. Neven Budak, a njegove zamisli razradio je dr. sc. Boris Jokić. Već te 2012. bilo je jasno da je zamišljena reforma školstva potpuni promašaj namijenjen, zapravo kroz obrazovanje, uništavanju Hrvatske. Konstatirana je izočnost ili je barem nedovoljno naglašena odgojna sastavnica reforme. Zato su i sve učestalije afere *bullyinga* (vršnjačkog nasilja) učenika nad kolegama te fizičkog sukoba nastavnika i učenika. Očito problem nije drugo nego činjenica da neodgojena djeca, posebno ona uglednih roditelja, mogu maltretirati, kako ostale učenike, tako i nastavnike.

Usprkos primjedbama stotina uglednih osoba, ministrica znanosti i obrazovanja, prof. dr. sc. Blaženka Divjak ponosno će početkom rujna 2019. započeti “Školu za život”, koja će, među ostalim, podijeliti Hrvatsku u dva dijela: matematičare i ostale.

Svojedobno je netko izjavio: “Pa nećemo se valjda striktno držati zakona”. A što sada kazati da se ne pridržavamo zakona, međunarodnih i hrvatskih normi, pravila o pisanju jedinica itd. Kada ih se ne pridržavaju ministri, zašto bi to radili mediji i ostali?

Ovdje se nameće pitanje, mora li se obrazovni sustav pridržavati hrvatskih i međunarodnih normi? Da se i ne govori o nepoštivanju pravila hrvatskog jezika, pa se nameće neispravni naziv kurikularna, umjesto kurikulumna reforma. Da se složena kratica ili akronim STEM nikada nije pravilno preveo, već se piše o STEM području. Što više što je akronim potpuno zastario. Brojni stručnjaci iz svijeta i zemlje već dulje vrijeme traže uvođenje STEAM, gdje je A – *art*.

No od jeseni 2016. postoji radikalni i to hrvatski prijedlog – STEAL (npr.). STEAL znači (*Science, Technology, Engineering, Art, Languages*). Za hrvatski prijevod potreban je i njemački akronim MINT (*Mathematik, Informatik, Naturwissenschaft, Technik*).

STEAL se u duhu hrvatskog jezika prevodi: prirodna znanost, informatika, tehnika, umjetnost i jezici. Jezici mogu biti formalni: matematika, logika, računalne znanosti i humani: vizualni te auditivni.

Poticaj za tekst je dvojba kako pisati decimalne brojeve, s decimalnim zarezom ili decimalnom točkom. Dakle 3,14 ili 3.14? i to zbog naputka ministrice.

Kratka geneza problema. Jedna udruga građana nametnula je 2000. upotrebu decimalne točke u matematici. Dva desetljeća kasnije pitanje glasi odakle pravo manjini, jer koliko matematičara djeluje u Hrvatskoj, nametati označavanje decimalnom točkom, usprkos činjenici da je u Hrvatskoj normiran decimalni zarez, prema međunarodnim normama? Unositi nepotrebni dualizam u temeljno obrazovanje. Postoje brojni nastavnici koji istodobno predaju matematiku i fiziku. U jednom predmetu je decimalna točka, u drugom decimalni zarez.

Evo kako se ministrica razriješila tu dvojbu, na koji su mnogi upozoravali. “Preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda: OŠ MAT. A. 5. 5 Mentalno računati i procjenjivati rezultat kad je god moguće. Istaknuti da decimalna točka u matematici odgovara decimalnomu zarezu **u nekim područjima**.” Dakle, matematičari moraju predavati upotrebljavajući decimalnu točku. Svi ostali su “neka područja”.

Treba li onda čuditi da se u medijima pojavljuju oba znaka. Neke banke traže decimalnu točku, neke decimalni zarez.

To je izvrstan primjer kako si neki uzimaju pravo da dijele, u ovom slučaju, Hrvatsku na matematičare i ostale (u nekim područjima), ne vodeći pritom računa da su **svi ostali**, ipak gotovo apsolutna većina.

Valja završiti nepotrebim, pa i nedopustivim pisanjem znaka za postotak. Ispravno je napisati za dvadeset posto, 20 %, dakle odvojeno. Pogledajte medije kako pišu. Zajedno, dakle neodvojeno, 20%. U tome, znam iz iskustva, pomažu svojim statusom i lektori.

Literatura

1. I. Čatić, Za reformiranje treba znanje, Hrvatski Glas Berlin, 28. veljače 2017.

* Profesor emeritus Igor Čatić
e-pošta: igor.catic@fsb.hr